ANDRZEJ MICHALSKI

(Zakład Systematyki Roślin U. S. B.).

GRZYBKI PASOŻYTNICZE NA POROSTACH.

Die Flechtenparasiten.

(Wpłynęło 19.XII. 1936).

Podczas wycieczek botanicznych w okolice Wilna w roku 1935 zebrałem kilka gatunków porostów, a mianowicie: *Cetraria islandica* (L.) Ach., *Peltigera canina* (L.) Willd., *P. polydactyla* (Neck.) Hoffm., *P. rufescens* (Weis.) Humb. i *P. spuria* (Ach.) DC., na których zaobserwowałem występowanie grzybków pasożytniczych.

W polskiej literaturze naukowej botanicznej nie spotkałem się z pracami na temat niniejszej notatki.

Porosty z grzybkami pasożytniczymi zostały dołączone do ogólnych zbiorów Zakładu Systematyki Roślin U. S. B. w Wilnie.

Klasa ASCOMYCETES.

Rząd DISCOMYCETES.

Rodzina Patellariaceae.

Abrothallus Parmeliarum Nyl.

Ciała owocowe ciemno-szare lub brunatno-czarne, początkowo wsunięte w plechę porostu i w postaci soczewki lub zaokrąglone, następnie uwypuklają się na powierzchni porostu; ich wielkość 0,3—0,8 mm. Worki maczugowate, zawierają 4—8 zarodników. 45—70 μ $\times$ 10—16 μ . Parafizy bezbarwne, z przegrodami i nitkowate, u góry roz-

szerzone i brunatnawe. Zarodniki brunatne, wydłużone i dwukomórkowe, górna komórka większa, dolna węższa i mniejsza. $10 - 16 \mu \times 4 - 6 \mu$. Grzybek występuje na *Cetraria islandica* (L.) Ach. Porost pochodzi z Karolinek, gdzie rósł pod młodą sosenką na ziemi piaszczystej wśród mchu. 16.VII.1935 r.

Scutula epiblastematica Rehm.

Ciała owocowe białe, żółto-białe lub brunatne, licznie w pojedynkę rozsiane na górnej stronie plechy porostu. Siedzące, o średnicy $0,2 - 0,5$ mm. Worki maczugowate, zawierają do 8 zarodników w dwóch rzędach. $45 - 50 \mu \times 10 - 12 \mu$. Parafizy ściśnięte, nitkowate u góry szersze, z przegrodami. Zarodniki początkowo jednokomórkowe potem dwukomórkowe, bezbarwne lub zielonawe, wydłużone jajowato, wrzecionowate i na obydwu końcach zaokrąglone, z ciałkami tłuszczu $1 - 4$ lub bez. $9 - 12 \mu \times 3 - 4,5 \mu$.

Grzybek rośnie na *Peltigera polydactyla* (Neck.) Hoffm., *P. rufescens* (Weis.) Humb. Porosty były zebrane na ziemi na Karolinkach. 3.V.35.

Klasa *FUNGI IMPERFECTI*.

Rząd *SPHAEROPSIDALES*.

Rodzina *Nectrioidaceae*.

Stagonopsis Peltigerae Karst.

Piknidy występują gromadnie na powierzchni plechy porostowej, żółto-brunatne, brunatno-czarne, do 400μ w średnicy. Piknospory wydłużone i na końcach zaokrąglone, niekiedy skrzywione, bezbarwne, z przegrodami $1 - 4$, a również bez przegród, przegrody wogóle są słabo widoczne, w zarodniku mogą być lub nie być ciałka tłuszczu. $16 - 22 \mu \times 4,5 - 6 \mu$. Pasożytuje na *Peltigera rufescens* (Weis.) Humb., porost zebrałem na ziemi na skraju lasu sosnowego w pobliżu Zameczka. 15.VII.35.

Rodzina *Sphaerioidaceae*.

Phyllosticta Peltigerae Karst.

Powoduje białe plamy różnej wielkości na górnej stronie *Peltigera canina* Hoffm. Tu i owdzie na tych plamach

wyróżniają się piknidy, które są prawie siedzące, do 400 μ w średnicy i mają brunatną niby-tkankę pseudo-parenchymatyczną. Piknospory wydłużone, fasolowate, maczugowate z dwoma ciałkami tłuszczu lub bez. 3—6 $\mu \times$ 2,5 μ . Zebrano porost z ziemi na zboczu. Karolinki. 3.V.35.

Rząd *HYPHOMYCETES*.

Rodzina *Tuberculariaceae*.

Illosporium carneum Fries.

Na plesze porostu tworzą się brodawki pokryte różowym lub szarym nalotem mącznistym, będącym skupieniem trzoneczków konidialnych. Konidia mają kształt mniej więcej okrągławy, są bezbarwne, 3—6 μ , tworzą różne, często jajowate grupy 50—100 μ i w masie zlekka na różowo zabarwione. Grzybek ten jest dość częsty i spotyka się na *Peltigera rufescens* (Weis.) Humb., *P. spuria* (Ach.) DC. Porosty te rosną na ziemi, na wzgórzach. Karolinki. 10.VI.35.

L I T E R A T U R A.

- Allescher Andreas — Fungi imperfecti. (L. Rabenhorst's Kryptogamen-Flora von Deutschland, Oesterreich und Schweiz. 2. Aufl. I. Bd. VII. Abt. Leipzig, 1903. VI. Abt. 1901).
- Diedicke H. — Sphaeropsidae, Melanconieae. (Kryptogamenflora der Mark Brandenburg. Bd. IX. Leipzig, 1915).
- Jaczewski A. — Opriedzielitiel gribow. Tom I, II. Pietrograd, 1913, 1917.
- Keissler Karl — Die Flechtenparasiten. (L. Rabenhorst's Krypt. v. Deutschl. 8. Bd. Leipzig, 1930).
- Lindau G. — Fungi imperfecti. (L. Rabenhorst's Krypt. v. Deutschl. 2. Aufl. I. Bd. IX Abt. Leipzig, 1910).
- „ Die mikroskopischen Pilze. (Kryptogamenflora für Anfänger. 2. Bd. I, II. Abt. Berlin, 1922).
- Migula W. — Kryptogamen-Flora von Deutschland, Deutsch-Oesterreich und der Schweiz. Bd. III. Pilze, 3. Teil 2. Abt. Gera, 1913.
- Rehm Karl — Ascomyceten: Hysteriaceen und Discomyceten. (L. Rabenhorst's Krypt. v. Deutschl. 2. Aufl. I. Bd. III. Abt. Leipzig, 1896).

ZUSAMMENFASSUNG.

Vorliegende Arbeit enthält ein Verzeichnis und die Beschreibung von 5 Flechtenparasiten, die in der Umgebung von Wilno in Jahre 1935 gesammelt worden sind.

*Institut für Pflanzensystematik
der Universität St. Batory in Wilno (Polen).*